

Till
Länsstyrelsen i Norrbottens län
971 26 Luleå

Överklagande av länsstyrelsens beslut om nyttjande av tillfälligt utökat område för skyddsobjekt Provplats Vidsel, dnr 451-10670-14, med motiveringar.

Naturskyddsföreningen i Norrbottens län uppfattar att beslutsdatum 20 oktober 2014, delgivningstid 14 dagar och därefter tre veckors överklagandetid ger sista datum för överklagande 24 november 2014. Föreningen har överklagat den 21 november 2014 och inkommer här med motiveringar till överklagandet.

Yrkanden

Naturskyddsföreningen i Norrbottens län yrkar på

- att beslutet upphävs.
- att Pärälvens urskogsreservat ska bevaras i enlighet med syftet i reservatsbeslutet, och inte utnyttjas för övningskjutning och provning av flygburna och landbaserade robotsystem.

Om länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen i Norrbottens län har beslutat att Försvarets Materielverk (FMV) T&E Provplats Vidsel får avlysa det utökade området vid provplats Vidsel totalt 25 dagar under perioden från 2 februari till den 5 juli, med undantag endast av dagarna 2 mars till 8 mars och 2 april till 12 april.

Beslutet innebär att obehöriga samt enskilda personer som äger eller annars nyttjar området inte har tillträde till skyddsobjektet under de dagar som FMV avlyser områdena.

Vid Provplats Vidsel bedrivs prov- och försöksverksamhet. Provplats Vidsel är västra Europas största provområde över land för övningskjutning och provning av flygburna och landbaserade robotsystem. Provplatsen används i stor utsträckning av Försvarmakten men den hyrs även ut till utländska försvarsmakter samt industriföretag från mer än 20 länder. (1)

Provplatsen i Vidsel har sedan år 1997 använt sig av möjligheten att tillfälligt kunna utöka sitt ordinarie provområde med ett stort område i NV för utprovning av olika vapensystem (2) . Ar 2007 erhöll FMV ett tidsbestämt tillstånd av Länsstyrelsen att bedriva verksamhet i två olika områden som ligger i anslutning till det ordinarie provområdet.

FMV skriver i sin hemställan av 5 februari 2014: ”För att projektets genomförande ska kunna garanteras behöver FMV avlysa det område som är beläget Nordväst om provplatsen. Med anledning av att uppgifterna kring projektet omfattas av försvarssekretess har FMV ingen möjlighet att ytterligare precisera projektets innebörd.”

Naturskyddsföreningen i Norrbottens län

Om Pärlälvens naturreservat.

Delar av Pärlälvens naturreservat ligger inom det utökade området för prov- och försöksverksamhet i NV.

Naturreservatet är också skyddat inom Natura 2000; Pärlälvens fjällurskog SE0820156.

På länsstyrelsens hemsida presenteras Pärlälvens Fjällurskogsreservat (3) :

”Pärlälvens fjällurskog är en verklig sjumilaskog. Från Karatssjön i öster till de sista granarna vid Njunjes i väster kan man låta sig uppslukas av den vidsträckta urskogen i ett väglöst land, orört av kalhyggen och vattenkraft”

”Insprängt i området finns flera gamla fjälljordbruk, oftast samiska, där man fram till mitten av 1900-talet levde av fjällkor, getter, fiske, jakt och fångst. Området är också fullt av samiska fornlämningar som offerplatser, fångstgropar, eldhärdar och rester av boplatser och kåtor. Kungsörn, jaktfalk, järv, lo och utter lever i reservatet. Området är ett av de björnrikaste i landet, men ren och älg är nog de enda stora djur en vandrare mer regelbundet stöter på. Den sydöstra delen hör till Pärlälvens vattenområde. Området vilar till största delen på kalkfattigt urberg. Urskogar klättrar upp på dalsidorna med tall i dalbottnarna och gran på högre höjd. Därövan tar fjällbjörken vid på sluttningarna av mjuka lågfjäll. Vintertid söker flockar av fjällripor mat på de barblåsta topparna.”

”Alla föreskrifter finns i reservatsbeslutet. Det är tillåtet att:

tälta

vandra

göra upp eld

plocka bär och matsvamp

köra skoter, tänk på att tillfälliga skoterförbud kan gälla.

fiska och jaga i enlighet med gällande lagar

Det är inte tillåtet att skada växt- och djurliv.”

Naturreservatet Pärlälven bildades 1988-05-10 (221-9938-87, 2502053).

Området ingår med oförändrade föreskrifter i det nya reservatet Pärlälvens fjällurskog som bildades 2000-04-28 (231-4706-99, 2502170) (4) .

Inledande beskrivningen säger att längs fjällkedjans gräns mot skogslandet ligger ett i Europa unikt område med opåverkade skogsekosystem. Pärlälvens fjällurskog ingår som en länk i den kedja av naturreservat som ligger längs fjällgränsen.

Grund för beslutet, är ”Pärlälvens fjällurskog tillhör den fjällnära regionens mest skyddsvärda områden. I reservatet finns urskogsartade, landskapstäckande barrskogar och även de andra ingående naturtyperna; myr, fjäll, vatten, fjällhedar är opåverkade av storskaliga mänskliga aktiviteter. Reservatets fauna är rik och urskogar, sydväxtbranter och kalkområden hyser stora botaniska värden.

Inga vägar bryter in i reservatet. Reservatets stora areal ger de ingående ekosystemen möjlighet att bevaras och utvecklas genom naturlig succession.”

Naturskyddsföreningen i Norrbottens län

Syftet med reservatet är att bevara landskapets opåverkade karaktär så att urskogens och de olika fjäll- och fjällnära naturtypernas ekosystem får utvecklas naturligt. Syftet är även att – inom ramen för detta mål – ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

Reservatet innebär också att sådan ekoturism som står i överensstämmelse med reservatets syften gynnas.

Pärlälvens fjällurskog ingår också i EU:s nätverk för skyddade områden Natura 2000 (5) I bevarandeplanen för området som Natura 2000-område framhålls att ” I Pärlälvens fjällurskog ligger naturvärdena i områdets storlek och orördhet.” Och att ” Det är viktigt att ha i åtanke att andra hotbilder, som idag är okända, kan bli aktuella i framtiden.

Problem med beslutet

Forskning visar att stora sammanhängande områden är viktiga för artrikedomen (6). Den fjällnära regionen utgör enligt ovanstående ett i Europa unikt område med opåverkade skogsekosystem. Det aktuella stora sammanhängande området, Pärlälvens fjällurskog, som enligt reservatsbeslutet tillhör den fjällnära regionens mest skyddsvärda områden, är nu föremål för stegvis upptrappad användning till militära övningsändamål genom utvidgning av verksamhet från västra Europas största provområde över land för övningsskjutning och provning av flygburna och landbaserade robotsystem. Den angränsande provplatsen används i stor utsträckning av Försvarsmakten men den hyrs även ut till utländska försvarsmakter samt industriföretag från mer än 20 länder.

Med anledning av att uppgifterna kring projektet omfattas av försvarssekretess har FMV ingen möjlighet att ytterligare precisera projektets innebörd. Det innebär att det för allmänheten, föreningar, boende i närområdet, kommuner m fl inte finns någon möjlighet att bedöma vilken påverkan och vilka risker som kan vara aktuella.

Syftet med reservatet är att bevara landskapets opåverkade karaktär. Beslutet innebär att området ska kunna avlysas under nästan ett halvår för plötsligt infallande övningar på upp till fem dagar i sträck. Under perioden görs uppehåll endast vid två tillfällen av ungefär en veckas längd vardera.

Hela den period när däggdjurens ungar föds och fågellivets reproduktion sker innefattas. Det är oklart vilka störningar övningarna kan innebära för djurlivets känsligaste reproduktionsfas.

FMV hänvisar till sekretess och redovisar inte vilka robotar, missiler och flygplan som kan vara aktuella, och det redovisas ingen bedömning för risker att farliga föremål, explosiva objekt eller giftiga ämnen kan hamna i området. Sker militärövningar endast under vackert väder, stilla dagar med god sikt, eller kommer man att vilja testa utrustning i realistiska situationer även under de mest extrema väderlekssituationer med begränsad sikt, dimma, oväder, snö, storm, kyla? Vi kan av den militära flygolyckan vid Kebnekaise dra slutsatsen att det inte går att bortse från risken vid militära övningar. Stora mängder flygfoto-gen förväntas under lång tid förorena vattnen från glaciären invid Kebnekaise långt ute i fjällvärlden. Vilka risker är det att bäckar och biflöden till Pärlälven kommer att förlora sitt rena vatten på grund av nedfallna objekt och ämnen från robotskjutövningarna? Hur kan det påverka

Naturskyddsföreningen i Norrbottens län

vattenekosystemen och fisken? Enligt uppgift tas inte vattenprover ens på det idag befintliga skjutfältet.

Syftet med reservatsbeslutet är även att ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv i orörd natur. Den viktigaste friluftssäsongen infaller på vårvintern och sommaren, huvuddelen när området kan bli avlyst.

Reservatsbeslutet har också avsikten att sådan ekoturism som står i överensstämmelse med reservatets syften gynnas. Ekoturismen är både en möjlighet för personer utan egen friluftsvana att få kvalificerade möjligheter att uppleva Europas mest oförstörda natur. Ekoturismen har också en särskild potential till näringslivsutveckling i dessa trakter som en motor i den snabbast växande näringsgrenen turismen. Turismen kan i motsats till råvaruutvinning och industri, inte ständigt rationalisera ner antalet anställda, utan behöver stadigt hög personaltäthet för att ge nödvändig service. I och med beslutet slås planerad ekoturism helt ut i området under sin huvudsäsong under den nästan halvårslånga utvidgningen av skyddsobjektet

Vi kan inte se att beslutet grundas på någon som helst miljökonsekvensbeskrivning. Vi konstaterar också att beslutet endast hänvisar till skyddslag (2010:305) och skyddsföreordning (2010:523) och inte på något sätt tar ansvar för syftet med Pärälvens urskogsreservat. Det saknas vidare uppgift om vem som är tillsynsmyndighet för att säkerställa att verksamheten inte hotar eller skadar de värden som reservatet bildats för att bevara.

Det är mycket oroande att notera ett smygande och gradvis ianspråktagande av skyddade områden för andra verksamheter som militära övningar, kommersiella tester, prospektering med följande mineralbrytning och övrig industrialisering. I beslut om naturreservat sägs inget om någon avsikt att använda dessa områden som reservområden för framtida exploatering, utan syftet är tydligt att bevara oförstörd natur.

Beslutet har fattats i strid med med naturreservatets syfte,

att bevara landskapets opåverkade karaktär så att urskogens och de olika fjäll- och fjällnära naturtypernas ekosystem får utvecklas naturligt.

ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

... att sådan ekoturism som står i överensstämmelse med reservatets syften gynnas.

för Naturskyddsföreningen i Norrbottens län

Lars Andersson, ordförande

Lövg 4

973 31 Luleå

Mobilnr 076 – 789 59 64

Epost: lars.andersson@naturskyddsforeningen.se

Naturskyddsföreningen i Norrbottens län

Referenser

1. FMV. Hemställan om beslut om skyddsobjekt, 2014-02-05 Dnr13FMV7564
2. FMV. Kompletterande uppgifter angående tillfälligt utökat område, 2014-02-24 Dnr 13FMV7654-15:1
3. <http://www.lansstyrelsen.se/norrbotten/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/naturreservat/jokkmokk/Pages/parlalven-fur.aspx?keyword=P%C3%A4rl%C3%A4lven+FUR>
4. http://www.lansstyrelsen.se/norrbotten/SiteCollectionDocuments/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/Naturreservat/Jokkmokk/Beslut%20och%20BP/ParlalvenFUR_beslut_2000.pdf
5. http://www.lansstyrelsen.se/norrbotten/SiteCollectionDocuments/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/Naturreservat/Jokkmokk/Beslut%20och%20BP/ParlalvensFUR_BP_2007.pdf
6. <http://www.naturvardsverket.se/Nerladdningssida/?fileType=pdf&pid=3083&downloadUrl=/Documents/publikationer/620-5452-X.pdf>